

Kommunal- og
moderniseringsdepartementet

PLANNYTT

Nyhetsbrev om planlegging etter plan- og bygningsloven

Planavdelingen
ønsker alle en
god jul og
et godt nytt år!

www.planlegging.no

Planlegging etter plan- og bygningsloven

Veiledning og overordnede føringer til planlegging etter plan- og bygningsloven

På denne siden finner du veiledere om planlegging etter plan- og bygningsloven. I tillegg finner du gjeldende nasjonale forventninger og SPR. Du finner også høringer, rundskriv, tolkningsuttalelser, lovkommentaren og spørsmål og svar.

Fagtema i planlegging

Fagtema i planlegging beskriver hvordan forskjellige hensyn og sektorinteresser skal håndteres. De viktigste er nevnt i formålsbestemmelsen, og i § 3-1 om oppgaver og hensyn i planleggingen. Andre hensyn er nevnt i enkeltbestemmelser, statlige planretningslinjer og i nasjonale forventninger. I tillegg påvirker også mange særlover planleggingen.

Innføring i plansystemet og prosessene

Her finner du en innføring i plandelen av plan- og bygningsloven og hvordan plansystemet fungerer. Du finner overordnede føringer og veiledning til de enkelte trinnene og delene av en planprosess, enten den skjer i din kommune, fylke/region eller nasjonalt.

Oppfølging av brukerintervjuer om www.planlegging.no

I november gjennomførte vi 14 dybdeintervjuer med dere som bruker planlegging.no. Tusen takk til alle som satte av tid til oss. Vi har nå fått nyttige innspill fra hele landet, fra små og store kommuner, fra fylkeskommuner osv. Vi vil også takke alle som tok seg tid til å svare på spørreundersøkelsen vår i november.

Vi har allerede tatt grep ut fra innspillene fra dere:

[Fagtema i planlegging](#) er gjort om til alfabetisk listeside og vi har merket oss det dere sier om at flere fagtema er veldig velkomment. Vi har jobbet med ingressene på [Planlegging](#) - slik at det skal bli lettere å finne inngang til det man er på jakt etter.

Nye fagtema på planlegging.no

Fagtemasidene på

www.planlegging.no beskriver hvorfor det enkelte temaet er viktig i planlegging, og viser hvor man kan finne veiledning og eksempler. Siden forrige Plannytt er det publisert følgende nye fagtema:

[Planlegging i kystnære sjøområder](#)
[Reindrift i planlegging](#)

Klimaverktøy til kommunene

KMD ønsker å kartlegge mulighetene for å utarbeide et verktøy, slik at kommunene kan sammenstille utslippstall fra arealbruksendringer, transport og bygg, forbundet med et konkret planforslag. Kommunal- og moderniseringsdepartementet har derfor fått Rambøll til å lage en rapport om mulig klimaverktøy for å redusere klimagassutslipp gjennom kommunal arealplanlegging.

[Rapport: Forprosjekt om klimaverktøy til kommunene](#)

Beregnet til
Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Dokument type
Rapport
Dato
Oktober 2021

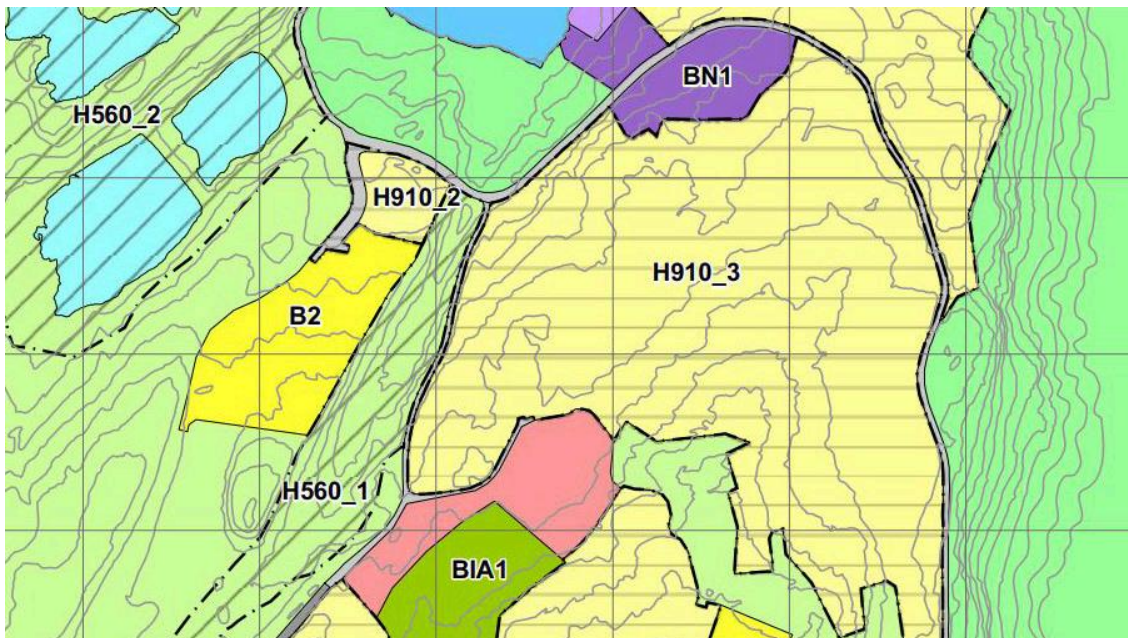
FORPROSJEKT

KLIMAVERTØY TIL KOMMUNAL
PLANLEGGING ETTER PLAN- OG
BYGNINGSLOVEN

RAMBØLL Bright ideas. Sustainable change.

Feltnavn til arealplaner

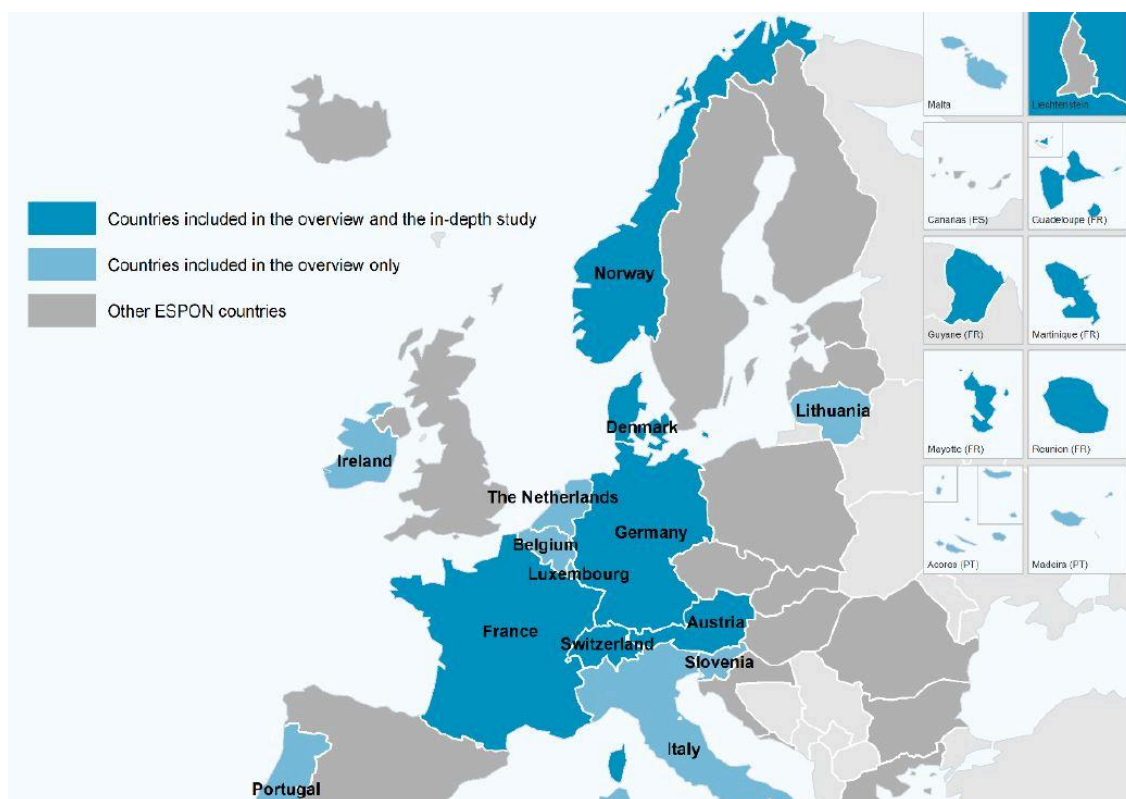
KMD har publisert en ny revidert, fullstendig og entydig liste med forkortelser til arealformålsnavn, kalt feltnavn i reguleringsplanen eller områdenavn i kommuneplan. [Feltnavn til arealplaner](#)

Oversikt over planforskning

KMDs satsing på planforskning er godt i gang ved mange forskingsmiljø. Prosjekta skal utvikle kunnskapsgrunnlaget slik at planlegging etter plan- og bygningsloven bidreg til ei berekraftig samfunnsutvikling. På nettsida [Planforskning for ei berekraftig samfunnsutvikling](#) finn du informasjon om prosjekta og lenker vidare til prosjektsidene.

Plansystemet på engelsk

Innføring i plansystemet og prosessene på www.planlegging.no er oversatt til engelsk, og finnes på [introduction to the planning system and its processes](#). Vi håper at dette kan være til nytte både for utenlandske konsulenter, studenter og andre som trenger en oversikt over det norske plansystemet på engelsk. Annet innhold som lovteksten, ordlister og enkelte oversatte dokumenter på engelsk finner du ved å gå inn på [Planning - The Planning and Building Act](#).

Evaluering av digitale planprosesser og plandata

[ESPON](#) (European Spatial Planning Observation Network) er et forskningsprogram som er delvis finansiert av EU, og der Norge er fullverdig medlem. I 2020 ble forskningsprogrammet DIGIPLAN igangsatt.

Forskningsprosjektet har hatt hovedfokus på å evaluere digitalisering og bruk av plandata i 14 europeiske land. Det er gjennomført oversiktsstudier i 8 europeiske land, og dybdestudier i Østerrike, Danmark, Frankrike, Tyskland, Sveits og Norge.

[DIGIPLAN - Evaluating Spatial Planning Practices with Digital Plan Data \(ESPON\)](#)

OECD arbeider med relevans for planlegging

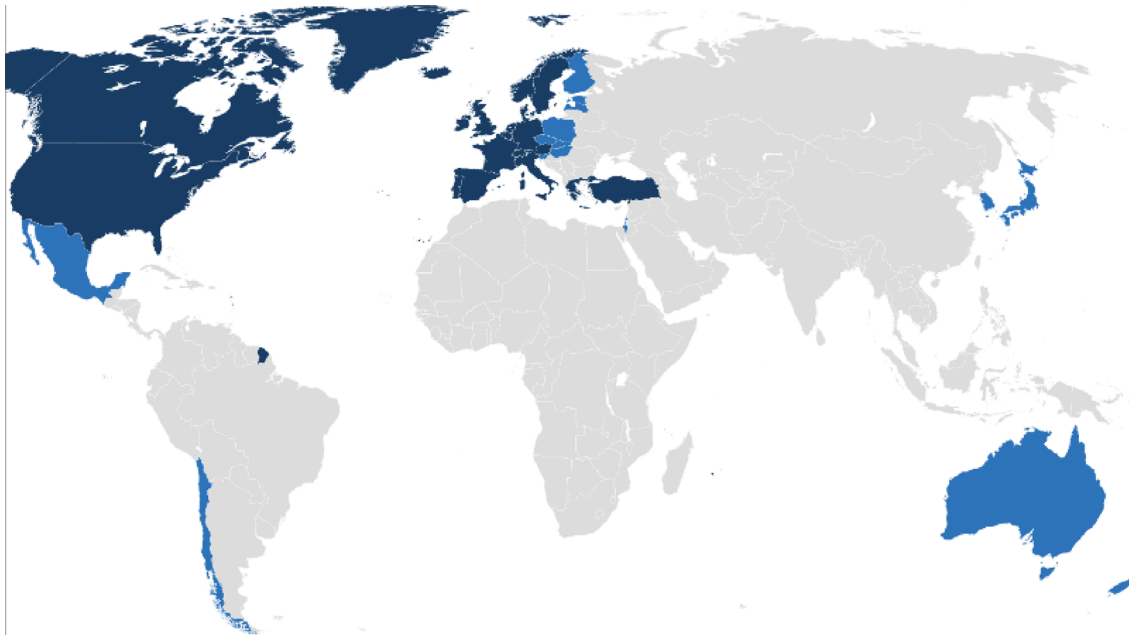
KMD deltar i flere arbeidsgrupper under [OECD](#) - Organisasjonen for økonomisk samarbeid og utvikling:

- urban policy
- rural development
- territorial indicators
- multi-level governance

Produksjonen av analyser, statistikk, rapporter og politikknotater er stor og mye er relevant for Norge, med anbefalinger for politikk og planlegging. KMD/PLAN er involvert i to arbeider der OECD ser på utforming av vår politikk; en økonomisk survey med eget kapittel om fortetting og boligbygging, og en om miljøpolitikk med vekt på arealbruk.

Noen sentrale arbeider fra OECD om bypolitikk og klima

- [OECD Principles on Urban Policy](#)
- [Global State of National Urban Policy 2021](#)
- [OECD Work on National Urban Policy](#)
- [A territorial approach to climate action and resilience](#)

OECD med opprinnelige medlemmer i mørkeblått (1961) og senere medlemmer i lysere blått (2021) Kilde: Wikipedia

By- og stedsutvikling

Vi samler stoffet om by- og stedsutvikling

De neste månedene skal vi oppdatere og reorganisere mye av vårt innhold om [by- og stedsutvikling](#). Innhold fra www.stedsutvikling.no skal innlemmes i temasiden om [by- og stedsutvikling](#), eller inngå som [fagtema i planlegging](#).

Vi ønsker med dette å gi våre brukere en enklere inngang til stoffet, mer oppdatert stoff og færre nettsider å forholde seg til. Mye kommer som svar på innspill vi har fått gjennom spørreundersøkelsen vi hadde i november. Tusen takk til alle som tok seg tid til å svare.

[Nyhetsbrevet om stedsutvikling](#) vil fortsette og vi oppfordrer deg som er interessert i temaet om å abonnere.

Nettside om bærekraftig arealutvikling i store byområder

Nettsidene om plansatsing mot store byer, prosjekter for bærekraftig byutvikling i store byområder, og nettverkssamlinger om prosjektene m.v. er slått sammen

med vår nettside om arealdimensjonen i byveksttallene.

[Bærekraftig arealutvikling i store byområder](#)

Foreslår arkitekturløft for bedre bokvalitet og nabolag

Innspillsforum for arkitektur, bokvalitet og nabolag overleverte fredag 17. desember sine råd til statsrådene Bjørn Arild Gram og Anette Trettebergstuen. Innspillsforum ble oppnevnt av tidligere statsråd Nikolai Astrup før sommeren.

Dette er rådene fra innspillsforumet:

- Statens ansvar og mål for arkitekturfeltet bør tydeliggjøres
- Staten bør investere i kommunenes ressurser og kompetanse på arkitekturfeltet
- Staten bør satse på innovasjon gjennom et nyskappingsprogram for arkitektur og bygde omgivelser
- Stat, kommune, utbygger og prosjekterende bør løfte samarbeid og innbyggermedvirkning
- Staten bør styrke krav til kvalitet og bærekraft i regelverket

[Pressemelding: Foreslår et arkitekturløft for bedre bokvalitet og nabolag](#)

[Arkitekturløftet – for bedre bokvalitet og nabolag \(pdf\)](#)

KMD overtar ansvaret for DOGA

Fra 1. januar 2022 overføres oppfølgingsansvaret for DOGA fra Nærings- og fiskeridepartementet til KMD, sammen med størstedelen av det samlede, statlige tilskuddet. Stiftelsen Design og arkitektur Norge (DOGA) skal fremme forståelse, kunnskap og bruk av design og arkitektur i næringslivet og samfunnet ellers. KMDs tilskudd skal legge til rette for en bærekraftig samfunnsutvikling gjennom innovasjon i offentlig sektor og næringslivet, og utvikling av attraktive og innovative småbyer og tettsteder.

[Bli bedre kjent med DOGA på www.doga.no](http://www.doga.no)

Statsbudsjettet: 20 millioner kroner mer til områdesatsinger

I tilleggsnummer til statsbudsjettet for 2022 foreslår regjeringen 20 millioner kroner mer til å styrke områdesatsingene i Oslo, Bergen og Trondheim. Områdesatsingene bidrar til å skape bedre levekår for folk i utsatte byområder.

[Pressemelding: Foreslår 20 millioner kroner mer til områdesatsinger](#)

[Tilleggsnummer til Statsbudsjettet 2022](#)

[Om områdesatsinger](#)

[Veileder om barn og unge i plan og byggesak](#)

Rettleiar om barn- og unge i plan og byggesak

Den forrige rettleiaren er oppdatert med nye versjonar både på bokmål og nynorsk. Rettleiaren viser korleis plan- og bygningsloven kan bidra til å sikre og skape gode oppvekstvilkår for barn og unge. Kapitelet om kommuneloven er oppdatert. Det same er modellen over planleggingsprosessen.

[Rettleiar om barn og unge i plan og byggesak](#)

Kart og eiendomsinformasjon

Overgangsperioden i ledningsregistreringsforskriften forlenget til 1. juli 2022

Plan- og bygningsloven § 2-3 trådte i kraft 1. juli 2021. Bestemmelsen krever at eiere av viktig ledningsinfrastruktur skal dokumentere plasseringen av nedgravde ledninger, slik at de kan lokaliseres på en effektiv og sikker måte.

Forskriften har en overgangsperiode for bestemmelsene om betaling og tilbakerapportering. Overgangsperioden er forlenget fram til 1. juli 2022, se nyhet [her](#).

[Ledningsregistreringsforskriften](#)

[Veiledning til ledningsregistreringsforskriften](#)

Eiendomsregistrering på Svalbard

Fra 1. januar 2022 trer matrikkellovas regler i kraft på Svalbard. Det betyr at reglene for eiendomsregistrering på Svalbard blir omtrent som på fastlandet.

[Pressemelding: Eiendomsregistrering på Svalbard](#)

Ny versjon av arealprofilene – hvordan brukes arealene i norske kommuner?

Arealprofilene er utviklet i samarbeid med Statistisk sentralbyrå. Arealprofilene er nå oppdatert, og det er lagt til flere nye indikatorer. Målet er at de 35 indikatorene kan brukes som grunnlag for arbeidet med planstrategier, kommuneplanens samfunns- og arealdel, og i bærekraftsarbeidet. Vi tar gjerne imot innspill og tilbakemeldinger til videre utvikling.

[Arealbruk i din kommune \(ssb.no\)](https://ssb.no)

Presentasjoner fra arrangementer

[Landskonferansen i plan- og bygningsrett i Trondheim](#)

[Nettverkssamling for regional og kommunal planlegging i Oslo](#)

[Nettverkssamling om arealtiltak i byveksttaler i Stavanger](#)

Nyheter fra andre

- [Stor milepæl for Marine grunnkart i kystsona \(kartverket.no\)](#)
- [Effektiv deling av plandata \(kartverket.no\)](#)
- [KS og Kartverket med ny samarbeidsavtale \(kartverket.no\)](#)

Visste du at?

- På siden prosjekter knyttet til [digitalisering av planprosessen](#) finner du en [kartfortelling](#) om aktiviteter for en effektiv og bedre planprosess gjennom økt digitalisering i perioden 2015-2019.
- En egen side viser eksempler og erfaringer fra pilotering av [reguleringsplaner i 3D og digitale bestemmelser](#).

Tolkningsuttalelser om plan- og bygningsloven

[Prinsipputtalelser og fortolkninger](#) fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Lovavdelingen i Justis- og beredskapsdepartementet om plan- og bygningsrett finner du på [nettsiden om plan- og bygningsrett](#) på regjeringen.no.

- [§ 12-7 Anmodning om tolkningsuttalelse - hjemmel for krav om fossilfri anleggsplass i reguleringsplan](#)
- [Svar på spørsmål om oppfyllelse av vilkår/rekkefølgekrav gjennom avtaler om økonomiske bidrag](#)

Innsigelsessaker

Avgjørelser i [innsigelsessaker](#) legges fortløpende ut på departementets hjemmesider. Her finnes også innsigelsesstatistikk og annen relevant informasjon om innsigelser.

Planlegging på regjeringen.no

- [Planlegging etter plan- og bygningsloven](#)
- [Veiledning om plan- og bygningsloven med forskrifter](#)
- [Rapporter om planlegging, geodata, by- og stedsutvikling](#)
- [Rundskriv om plandelen av plan- og bygningsloven](#)
- [Kart og eiendomsdata på regjeringen.no](#)
- [By- og stedsutvikling på regjeringen.no](#)
- [Arealprofiler for kommunene](#)

Plannytt gis ut av planavdelingen
i Kommunal- og moderniseringsdepartementet

[Abonner på Plannytt](#)

[Tidligere utgaver av Plannytt](#)

E-post: planredaksjonen@kmd.dep.no